

RAPPORT OM: SFI- DET NATIONALE FORSKNINGSCENTER FOR VELFÆRD

Lønnet praktik i 6 måneder - februar 2014 til Juli 2014

Redegørelse af praktikstedet: SFI beskriver sig selv som en uafhængig forskningsinstitution som lægger under Social-og Integrationsministeriet. Den viden som SFI leverer, viden til velfærd, tilsigter en målgruppe der består af praktikere og politikere.

SFI løser arbejdsopgaver for ministerier, regioner, kommuner, og organisationer med afsæt i dens forskning. Herunder laver SFI udredninger , måler effekter, indsamler data, kortlægger viden og rådgiver i social og velfærdspolitiske spørgsmål.

SFI's egen vurdering er at den leverer forskning af internationalt format. SFI's forskere samarbejder med forskere på universiteter i Danmark og i udlandet. SFI's selvsvurdering som uafhængig, implicerer at al dens forskning og alle dens undersøgelser offentliggøres fra egen hånd.

SFI råder over eksperter der har specialiseret viden på centrale områder indenfor velfærdspolitikken. Disse eksperter har overblik over aktuel forskning og lovgivning og politiske tiltag. Via deltagelse i råd og nævn og via foredrag og andre arrangementer bidrager SFI med sin saglige stemme til mediedebatten om de divergerende områder dens forskning omfatter.

Eksempelvis: ”DEN DANSKE AU PAIR-ORDNING” og dens effekter, ”Når Børnefamilier Sættes Ud Af Deres Lejebolig”, ”Lærere, Undervisning og Elevpræstationer i Folkeskolen” mm. På årsbasis udgiver SFI 30-40 rapporter, med resultater fra SFI's forskning og udredninger. (www.sfi.dk)

Mine arbejdsopgaver: På SFI blev jeg som fuldtidspraktikant knyttet til en seniorforsker, Anika Liversage, der arbejder med etniske minoriteter i almindelighed, og med den tyrkiske minoritet i særdeleshed. Anika Liversage er også medlem af bestyrelsen i SFI og en del af styregruppen der organiserer den to årlige Nordic Migration Conference (NMR). Det var bestemt en fuldtidsindsats og en mangefacetteret praktik hvor jeg med eget ønske og engagement blev anvendt i flere forskellige projekter. Praktikken startede i februar 2014 og sluttede i juli 2014, og i de 5 måneder kom jeg i berøring med projekterne 1) Skilsmissebørn med etnisk minoritetsbaggrund,

2) Aldrende tyrkere og deres livskvalitet. I begge projekter var jeg med til at planlægge og gennemføre interviews af andre, dernæst blev jeg selv at blive interviewet som en etnisk minoritetsmand der selv er skilt.

NMR konferencen- organisering og administrering af workshops og abstracts på en konference der rummer omkring 43 workshops og 250 paper præsentationer. Herunder administrering af konferencens, til tider ofte belastede, mailindbakke.

Af disse arbejdsopgaver vil jeg fokusere på og uddybe de to første, og udfolde deres tematiske, teoretiske og metodiske relevans ift. mit sociologi studie. Herunder vil jeg komme ind på de tematiske, teoretiske og metodiske refleksioner de gav anledning til og belyse hvilke sociologiske refleksioner de implicerede.

Projekt 1)

Undersøgelsens ramme i mit praktikforløb

I 2009 var der 567.624 indvandrere og efterkommere i Danmark, hvoraf 397.777 var fra ikke - vestlige lande, og ca. 40.000 af dem var over 60 år (Danmarks Statistik , 2011) . Det anslås , at disse ældre indvandrere vil udgøre en stigende andel af befolkningen i de kommende år. Den samme demografiske udvikling er blevet konstateret i flere europæiske lande , herunder Sverige , Holland, Østrig , Storbritannien, og Frankrig , hvor man er i gang med at undersøge , hvordan situationen vil præge samfundsudviklingen , og hvordan man bedst kan forberede sig til at møde denne udfordring og tilbyde den relevante omsorg for ældre indvandrere (Brockmann, 2002; Gardner, 2002; Torres , 2006 ; Heikkila & Ekman)

Den internationale forskning i det relativt nye fagområde etnogerontologi (studiet af social aldring i lyset af nationale og kulturelle forskelle) er derfor i vækst (Barresi, 1990; Crewe , 2005;McDonald, 2011).

Her nogle sætninger om at min opgave med aldrende tyrkeres interview i SFI skal ses i dette lys

Eksisterende forskning om minoritetsældre i Danmark

En gennemgående konklusion i studier af feltet, er at etniske minoritetsældre i Danmark oplever en diskrepans mellem på den ene side forventninger og ønsker de har haft til deres alderdom og på den anden side den virkelighed de oplever. (Holmboe, 2005 ; Dupont & Fatum, 2007;

Socialministeriet, 2005) Dette skyldes et samspil mellem flere faktorer:

1) Mange etniske minoritetsforældre har aldrig forventet eller ønsket at blive gamle i Danmark , men derimod regnet med at vende tilbage til oprindelseslandet. Det som alligevel har forårsaget at de er forblevet i Danmark, har for eksempel været fastboende børn i Danmark og manglende netværk i hjemlandet. Derfor ser de det ikke som en reel mulighed længere, at rejse tilbage. (Dupont & Fatum , 2007)

2) Det sociale liv som mange minoritetsforældre havde forventet at have i alderdommen, står i modsætning til deres oplevelse af fremmedhed og markant distance i forhold til danskerne og i forlængelse heraf det samfund de lever i. (Tireli, 2007; Holmboe, 2005). denne distance skyldes dels kulturelle forskelle , og dels sprogbarrierer som gør sociale relationer til danskerne vanskelige. (Liversage , 2009). Alt i alt resulterer dette i, at de ældre ofte føler sig isolerede (Dupont & Fatum, 2007, Socialministeriet ,2005). **Her er det væsentligt , at et tillært andetsprog ofte forringes i alderdommen , hvorved ældre indvandrere og flygtninge kan miste det danske de allerede havde lært.**

3) Mange minoritetsforældre føler sig ensomme og skuffede over manglende respekt og omsorg fra børn, svigerbørn og børnebørn. (Holmboe, 2005; Dupont & Fatum, 2007; Abelskov, 2007; Socialministeriet , 2005). De ældre havde forventet , at familien ville tage sig af dem i alderdommen , men ifølge de eksisterende studier fra Danmark , så enten kan ellervil familien ikke i mange tilfælde leve op til disse forventninger.

I Mit praktikforløb var jeg sat til at fokusere på tyrkiske ældre , eller aldrende tyrkeres livskvalitet. Til grund for projektets indsnævring og fokus på aldrende tyrkeres livskvalitet var der følgende teoretiske argumenter:

1) Det er vigtigt at være opmærksom på diversiteten indenfor gruppen af de såkaldte ældre etniske minoriteter. Dette stadfæstes af en forsker på området med følgende bemærkninger. "*Europes older population is increasingly diverse in ethnic origin and cultural allegiances , and the development of new social policies for old age rarely reflects this diversity*" (Brockmann, 2002. s285) For at nævne et eksempel på dette: Marokkanere og Tyrkere mener i højere grad at voksne børn bør tage sig af gamle, syge forældre end man finder hos indvandrere fra Surinam, dette er en kulturel forskel.(De Valk & Schans, 2008)

2) Tidligere danske studier har kun i begrænset omfang skelnet mellem ældre fra forskellige oprindelseslande , men set mere overordnet på etniske minoritetsældre i Danmark. (Holmboe, 2005, Dupont & Fatum, 2007).

Hvilke teoretiske grunde er der at finde for at fokusere på ældre Tyrkere?

3) Eftersom at den tyrkiske gruppe er blandt de tidligste ankomne store indvandrergrupper , vil situationen her også kunne ses som en forløber for andre etniske minoritetsgrupper , der vil ældes i de kommende årtier.

4) en dybere forståelse af tyrkernes situation kan bidrage til at øge forståelsen for andre etniske minoritetsgrupper via et analytisk fokus på processer på mikroniveau. Eksempelvis kan en eventuel remediefølelse i forhold til danskerne på grund af religionsforskelle være parallel til andre muslimske minoriteter. Omvendt kan man hvis man finder at veluddannede tyrkiske ældre, der har været ude på arbejdsmarkedet i mange år, og føler sig mindre ekskluderede fra samfundet, også forvente at finde det samme mønster i andre etniske grupper.

5) Endelig kan studier af den tyrkiske minoritetsgruppe kunne anvendes i tværnationale sammenligninger. Der lever i dag et stort antal tyrkere fordelt i forskellige europæiske lande . Her kan man lave sammenligninger og analysere hvordan samfundsstrukturer og politikere påvirker fx. indvandreres levestandard og hvordan man kan håndtere udfordringer på dette område i forskellige lande.

I forlængelse af ovenstående teoretiske overvejelser og projekt ramme var en af de første projekter jeg fik udstukket af min seniorforsker Anika, var at tage til Ishøj og lave noget feltarbejde blandt ældre tyrkere, i et integrationsforum. Opgaven var dels at nedskrive feltobservationer og aflevere en rapport, og dels overveje og forsøge mulighederne for at skabe adgang til feltet og hente aftaler om interviews hjem. I det følgende vil jeg fremhæve kortfattet resume af den rapport og hvad jeg observerede og erfarede i Ishøj via mine 2 Ishøj ekspeditioner sammen med en anden studerende, Katrine der ville skrive speciale om fænomenet. Katrine havde et sundhedsfaglig fokus og var der i forbindelse med et speciale der skulle fokusere på etniske minoritets aldring og sundhed mm. Herunder ældre tyrkere og hvorvidt de anvender statslige midler i form af sundhedspleje og sygeplejersker og plejehjem i deres alderdom. Katrine havde dog en sproglig barriere og manglende kulturelle værktøjer for at få adgang til feltet, hvorfor hun anmodede om min assistance for at overkomme disse hindringer.

Samlet set blev resultatet derfor 2 Ishøj ture, feltobservationer nedskrevet i en rapport og afleveret til Amin seniorforsker, samt 3 interviews gennemført. I det følgende vil jeg kortfattet redegøre for dette forløb:

1. Tur på feltobservation- Ishøj integrationsforum:

Da vi ankom med Katrine var det meget meningen at vi skulle lavet noget feltarbejde og observation og finde ud af hvad der skete, hvilke aktører der var der osv. Billedet der tegnede sig hurtigt var at der var tale om et mødested, hvor ældre tyrkiske kvinder og mænd, samledes en gang om ugen. Lavede mad, the og kaffe sammen og havde socialt samvær. Dernæst brugte de stedet og hinandens selskab til at strikke eller sy sammen for kvindernes vedkommende. For mændenes vedkommende var det mere et sted man kom til hvis man havde behov sproglig assistance til breve man havde modtaget fra offentlige instanser og myndigheder man havde vanskeligheder ved at forstå eller hvis man ville opdateres på om der var nye love der vedrørte ens forhold og hverdag i Danmark, som samtalen med en ældre tyrkisk mand afslørede. Til dette formål anvendte de en kvinde der stod som frivillig og arrangør for stedet, ved navn Kalbiye. Hun var ikke kun der for at assistere dem, men hun var også ophavsmanden til ideen om et integrationsforum i Ishøj.

Kvinderne sad tæt og havde gang i deres syning, mens de chattede om alt muligt på tyrkisk. Mens der sad en ældre mand for sig og kaldte mig over til sig selv. I løbet af vores samtale og hans fortællinger gik det op for mig at han var en af de ældste der var ankommet til Ishøj, og det var han ret stolt af at fremhæve i vores tyrkiske samtale (eftersom det både er deres modersmål men også fordi de ikke er så kyndige i det danske sprog). Jeg spurgte ham undervejs om han kunne være interesseret i et interview på et tidspunkt. Han responderede med at spørge indtil hvad det drejede sig om, og sagde at han gerne ville bringe ideen videre til de andre mænd, der oftest mødtes ved en cafe, der var tilknyttet en moske i Ishøj men at han ikke selv ville stille op. Han havde en humoristisk og sjov måde at fortælle hvorfor netop han ikke skulle deltage i interviewet men nogle andre navngivne venner han kendte. Han lavede en parodi over dem, og vendte sig om mod Kalbiye der lyttede, og sagde: Lad de forstandsløse udføre denne interviewopgave. Kalbiye responderede og sagde, nej de er da meget kloge. Men han fortsatte ud af samme spor, og var muligvis lidt pjattet med ideen og måske lå der som en seriøs kendsgerning også bag denne parodi, at han var jo en af de første der kom til Ishøj, hvilket han gentog og tydeligvis brystede sig lidt af.

Alt dette kunne jeg observere, lytte til og notere takket være den sproglige adgang til deres livsverden der uspillede sig via deres tyrkiske sprog. Min studenterkollega fik jeg briefet på vejen

tilbage, og satte hende ligesom ind i de sammenhænge der ikke kunne forstås uden hvad jeg vil kalde nøglen i dette tilfælde, nemlig det tyrkiske sprog.

Et par uger efter fik vi lavet en ny aftale med arrangøren og organisatoren på dette integrationsforum i Ishøj, nemlig Kalbiye. Katrine og jeg drog igen ud på opdagelse og feltarbejde i Ishøj. Denne gang besluttede jeg dog forinden at være velforberedt, og lidt foranlediget af min intuition fik jeg anskaffet og lånt tre diktafoner fra SFI. Dernæst udprintede jeg vores interviewguide, der var designet af seniorforskeren Anika, i 3 eksemplarer. Alt dette med tanken om, hvis der nu opstår en chance, eller hvis jeg selv får muligheden for at skabe en chance på stedet, ville det være ærgerligt ikke at være velforberedt pga. praktiske hindringer som mangel på ovenstående redskaber.

2. Tur på felten:

Da Katrine og jeg ankom denne gang vidste vi godt hvad der ventede os, fra første gang. Denne gang var der dog en yderligere dansk kyndig person. Ved ankomsten tog jeg straks initiativet og formidlede på tyrkisk til Kalbiye og den anden dansk kyndige person at vores ønske idag var at gennemføre interviews. Jeg forklarede dem begge og argumenterede for at det kunne være meget nyttigt, hensigtsmæssigt at få deres hjælp, således at vi i kraft af de to og mig selv, kunne få det optimale ud af vores tilstedeværelse. Jeg fortalte at jeg tænkte på 3 parallel interviews, og at jeg til dette formål havde diktafoner og interviewguides med til alle tre. Da jeg fik grønt lys for dem, begyndte jeg at sætte dem ind i interviewguiden. Dernæst viste jeg dem hvordan diktafonen fungerer og skal bruges, hvis man vil lave pauser, eller andet undervejs. Så langt så godt. Kalbiye sagde så at hun gerne så at jeg holdte en tale for det ældre publikum på tyrkisk og fortalte om projektets formål, hvad vi ønskede med interviewene, og under hvilke vilkår de skulle bruges mm. Det sagde jeg straks motiveret og glad, ja til. Således satte vi os hos dem, og Kalbiye lavede en indledning, hvorefter jeg så fik ordet og begyndte at fortælle om hvad vi ville interviewe om, hvordan og hvad det skulle bruges til. Det endte godt og vores ældre tyrkiske publikum indvilligede i at blive interviewet på tyrkisk af os tre. Der var en som havde et kritisk spørgsmål, der skulle besvares. Nemlig om interviewene ville blive hørt og set af deres familiemedlemmer, (hvilket åbenbart betød noget for hende). dette besvarede jeg ved at referere til etiske retningslinjer om anonymitet, fortrolighed og forskningsinteresse.

Kort efter begyndte vi alle tre så med vores interviews, og jeg tilbød Katrine at sidde ved siden af mig mens jeg foretog mit interview. Undervejs i interviewet stoppede jeg nogle gange op og oversatte simultant til Katrine, og spurgte hende om hun havde yderligere spørgsmål til respondenterne med respondenterens samtykke (ud fra hendes sundhedsfaglige interesse).

Alt i alt var det en yderst produktiv dag og vi havde 3 vellykkede Interviews med hjem. Vi fik en del ros fra vores seniorforsker, for vores forberedelse og kreativitet og den høst vi havde med hjem fra vores anden Ishøj tur. Nu skulle disse interviews så bare simultant oversættes af mig, så Katrine også kunne bruge dem i sit speciale, ved selv at transskribere dem. Vores seniorforsker responderede også med at påpege sprogets afgørende betydning for adgang i netop denne sammenhæng med Ishøj integrationsforum, hvor respondenterne alene taler tyrkisk, i kraft af deres baggrund. Dernæst fremhævede hun hvor meget det havde betydet for os at vi var velforberedte og at vi lav praktisk havde haft 3 diktafoner og interviewguides med hjemmefra. Samt ikke desto mindre gå-på-modet til at gribe chancen da den bød sig.

Dernæst er der selvfølgelig spørgsmålet om tryghed og tillid, ift. hvad interviewene skal bruges til og at dette forklares på ens modersmål, i denne sammenhæng tyrkisk. Eftersom min seniorforsker også understregede de vanskeligheder man i SFI har med adgang til etniske minoriteter i almindelighed sammenlignet med respondenter fra den majoritets danske middelklasse.

Sammenfattende kan man sige at mit betragtelige forhåndskendskab til gruppens leveforhold, i kraft af mine forældres baggrund (de er tyrkiske af afstamning), og ikke mindst muligheden for at interviewe på deres modersmål uden brug af tolk, var en central del af undersøgelsens metode, og nøglen som gav adgang til feltet. Dermed blev data indhentet i dette projekt, af højere kvalitet, nemlig tre interviews på tyrkisk og rapport bygget på feltobservationer hvori tyrkisk også var en forudsætning for at afkode de sproglige interaktioner.

Projekt 2)

Skilsmissebørn med etnisk minoritetsbaggrund

Et projekt jeg også blev tilknyttet var skilsmissebørn blandt etniske minoriteter. SFI var i gang med at udarbejde en rapport om dette relativt nye sociale fænomen, via forskellige kilder: Statistiske data om børnebefolkningens levevilkår, efterretninger fra det børnesociale praksisfelt, og undersøgelser om etniske minoriteters familief forhold. Samlet set pegede disse i retning af at herboende børn af indvandrede og flygtninge bliver skilsmissebørn i et omfang som gør det sammenligneligt med majoritetsbefolkningen. Min seniorforsker Anika Liversage og anden seniorforsker fra SFI (Mai Heide Ottesen, arbejdede på dette projekt, men ikke uden udfordringer og vanskeligheder. Dette skyldes bl.a ufordringen med at rekruttere informanter i almindelighed. **Dette forhold må gerne uddybbes og teoretiseres.....**

Den særlige udfordring ved at rekruttere etniske minoriteter havde en supplerende vanskelighed, når det gjaldt minoritetsmænd. Disse vanskeligheder havde været et samtale tema i nogle af vores samtaler med min seniorforsker.

Min seniorforsker vidste at min baggrund var dels at jeg selv var en med etnisk minoritetsbaggrund, dels at jeg er en mand, og dels at jeg selv også er fraskilt og har fuld forældremyndighed over min lille søn på 7 år. Med afsæt i ovenstående tilbød hun mig at blive interviewet, hvilket jeg indvilligede i for at hjælpe til med at udfylde et hul i forskningslitteraturen. Hvad der startede med min accept af eet interview med mig, affødte så at jeg hjalp med til dette projekt og anskaffede yderligere 3 interviews som jeg rekrutterede til projektet "Skilsmissebørn med etnisk minoritetsbaggrund".

Dernæst indvilligede jeg også i at hjælpe til ift., en studerende der arbejder for min seniorforsker i forlængelse af samme projekt. Her blev det til rekruttering af 2 informanter til et speciale der tematisk lægger tæt på ovenstående projekt. Det omhandler " Etniske minoriteters interaktion med velfærdsstaten, i lyset af skilsmissesager der behandles i statsforvaltningen"

Det blev samlet set til organisering og rekruttering af 6 interviews, inklusiv mit eget bidrag med 2 interviews af mig selv. Eet af interviewene besluttede vi at aflyse i sidste øjeblik, i konsensus med informanten, af hensyn til informanten selv og hans dramatiske skilsmissesituation. Hans skilsmisse var en igangværende sag og der var politi, familiærdrama, 5 børn, udsigt til fængsling, og en potentiel dramatisk retssag der skulle foregå d. 12.Maj. Disse forhold gjorde, at jeg ud fra etiske hensyn selv tilbød at vi aflyste interviewet og eventuelt kunne genoptage en mulig samtale i fremtiden, dette syntes informanten også var mest hensigtsmæssigt og således blev det.

Det blev samlet set til 5 interviews jeg fik mulighed for at bidrage med. Det blev til tre i relation til projekt: "Skilsmissebørn med etnisk minoritetsbaggrund" og to i relation til projekt : " Etniske minoriteters interaktion med velfærdsstaten, i lyset af skilsmissesager der behandles i statsforvaltningen" som er et slags søster projekt til det første. Fællesnævneren mellem de to er at sidstnævnte trækker på førstnævntes empiri og datamateriale, mens forskellen er at, sidstnævnte fokuserer på mødet mellem statsforvaltningen og etniske minoriteter, hvorimod førstnævnte "Skilsmissebørn med etnisk minoritetsbaggrund" har en livsbiografisk tilgang der ender med at snævre indtil selve skilsmissen og de konsekvenser det afføder for parterne og børnene.

Interviewguiden i projekt "Skilsmissebørn med etnisk minoritetsbaggrund" (bilag 1) havde en tematisk opdeling og rækkefølge som: 1) Spørgsmål til informantens individuelle livshistoriske baggrund (hvor personen er født, ankomst til DK, uddannelse, opvækst mm. 2) Spørgsmål til familiehistorien og baggrunden for skilsmissen samt konsekvenserne, 3) Post-skilsmisse perioden og konsekvensen for barnet, samt den konkrete hverdagsorganisering af samvær mm. 4) Økonomi og den fælles håndtering af udgifter forbundet med varetagelse af barnets behov, 5) Kommunikation mellem parterne i hverdagen, ift. deres fælles barn, 6) Baggrunden for nuværende samværsordning og hvordan den blev etableret, 7) Informantens liv i dag, og om denne oplever problematikker ift. at være skilt (Stigma, eller eksklusion af venner og familie mm). 8) Barnets trivsel og om hvorvidt der er problemer ift. trivsel som følge af skilsmisse.

Interviewet af mig, var for mig en, bevægende, tankevækkende og en eksklusiv begivenhed både fagligt men også personligt. Dette skyldes flere grunde: I forbindelse med mit sociologiske studie, havde jeg deltaget i adskillige interviews jeg selv havde stået for og hvor jeg selv havde udtænkt, designet og gennemført interviewguiden og haft den position at være den som stiller spørgsmålene og styrer samtalen. Men at sidde i en situation og være den hvis liv der bliver spurgt indtil var en lærerig proces men ikke en nem proces. Det fik mig til at reflektere mere over vigtigheden af etiske hensyn i interview situationer der omhandler sensitive temaer der går tæt på ind på menneskers livs verden. Tematikkerne om skilsmisse, baggrunden for mit ægteskab, bruddet og konsekvenserne var noget jeg personligt havde lagt bag mig og som jeg helst også ville bevare i periferien, men interviewet omkring det, bragte jo uundgåeligt de minder og oplevelser frem igen. Det var en overkommelig men også udfordrende proces, der satte følelser og tanker i gang. Der affødte en genovervejelse af hele mit erfaringsforløb, med den pre-ægteskabelige periode og post-ægteskabelige proces. Denne effekt havde jeg måske nok også forventet da jeg sagde ja til den frivillige opgave. Grunden til at jeg så alligevel takkede ja til opgaven, var af faglige hensyn. Som jeg også har fremhævet tidligere, var jeg bekendt med at litteraturen manglede det mandlige perspektiv på ægteskab/skilsmisse/børn og der var en kvindelig bias i forskningen. Af disse grunde var mit hovedmotiv og drivkraft at levere et bidrag til videnskaben og forskningen på området. Hvilket min seniorforsker helt klart synes vi opnåede, også fordi interviewet blev anvendt i selve rapporten der offentliggøres af SFI i 2014. Dernæst og som konsekvens af dette forløb fik jeg også prøvet at sidde i den position som det er man gør, når man bliver interviewet, som var

tankevækkende. Det var også lærerigt eftersom jeg blev interviewet af to rutinerede interviewere og seniorforskere i SFI. Så lærer man også hvordan man bedst håndterer interview, spørger uddybende ind til temaer og om nødvendigt afviger fra guiden, eftersom interviewet dybest set bør håndteres som en samtale mellem to parter. Den helt konkrete og lav praktiske fordel jeg tog med fra interviewet med mig var, at jeg nu var blevet grundig indført i den interviewguide jeg senere selv skulle bruge når jeg fik skaffet interviewpersoner til projekt "Skilsmissebørn med etnisk minoritetsbaggrund".

Det næste skridt efter interviewet med mig var så mine bestræbelser for at skaffe interviewpersoner til projektet. Med de overvejelser og vanskeligheder min seniorforsker havde givet udtryk for i vores samtaler, om at rekruttere interviewpersoner fra etniske minoriteter til sådan et projekt kastede jeg mig ud i udfordringen. Dels havde de i SFI haft vanskeligheder med at rekruttere kvinder til projektet, men mænd var ifølge hendes vurdering stort set umuligt at få adgang til. Det slående og interessante for mig var, at jeg slet ikke fik samme oplevelse og fornemmelse da jeg begyndte at ringe rundt i mit personlige netværk. Efter et par samtaler fik jeg adgang til en storebror til en anden sociologistuderende jeg kendte fra KU. Kriterierne der var stillet op af projektet levede personen op til: Dels var interviewpersonen mand og hed Abdullah (pseudonym jvf. Anonymitet) og fra Marokko (altså etnisk minoritet) og dels var personen blevet skilt efter indførelsen af den nye forældreansvarslov i 2007.

Som led i fortællingen om hvad projektet gik ud på, fortalte jeg i telefonsamtalen at det var et forskningsprojekt. At det ville bidrage til forskningen eftersom at mænd var en mangelvare i litteraturen. Samt at det ville give en mulighed for at man får sin historie fortalt, eftersom at denne interviewperson, følte sig klart forurettet af statsforvaltningen. (Vedkommende havde fået forbud imod samvær med sine børn og havde bogstaveligt talt ikke set sine to børn i 5 år.) Jeg nævnte også i samtalen at jeg selv blevet skilt, havde et barn boende hos mig og at jeg selv havde gennemført et interview om min sag til projektet. Samt at mit motiv var et bidrag til forskningen. Det var en vellykket samtale (hvori vi under samtalen vekslede mellem arabisk og dansk). Jeg taler også flydende arabisk og dette sprog følte jeg selv var en hjælp ift. at komme tættere ind på personen der selv er opvokset med arabisk som modersmål. Det førte til en aftale om interview samt også til gennemførelse af selve interviewet, hvilket foregik i CSS til aftalt tid og sted. Interviewet blev vellykket og endte med at jeg spurgte om muligheden for et nyt interview, hvor jeg havde projekt nr.2 in mente, nemlig det ovenfor nævnte om "Etniske minoriteters interaktion med velfærdsstaten,

i lyset af skilsmisssager der behandles i statsforvaltningen". Til denne forespørgsel om interview nummer 2, responderede interviewpersonen også med et ja.

Dernæst iværksatte jeg samme bestræbelser vedrørende rekruttering af en anden interviewperson. Denne gang var det min søsters netværk jeg benyttede mig af eftersom at hun kendte til et par der var skilt for "nyligt", hvor ægtefællen var af pakistansk og hustruen var af dansk/konvertit afstamning. Den pakistanske ægtefælle, levede også op til kriterierne, dels var de skilt i 2012 (altså efter forældreansvarsloven i 2007) og dels var det en mand, Salman (pseudonym jvf. Anonymitet) og dels var der et fælles barn imellem dem. Jeg ringede til manden og anvendte de samme argumenter som i første case med Abdullah fra Marokko og dette var også en vellykket samtale som udmundede i et interview. Dette interview gennemførte jeg også i CSS til aftalt tid og sted. Salman var både født i Danmark samt også gift med en dansk konvertit, til forskel fra Abdullah der var født i Marokko, og gift med en fra sit hjemland, som han havde fået familiesammenført til Danmark. Fællesnævneren var dog at Salman ligesom Abdullah, også havde fået forbud imod at se sit barn, siden bruddet med deres respektive hustruer. Både Abdullah og Salman, var tydeligvis drevet af en følelse af at være uretfærdig behandlet hvilket jeg kunne fornemme var blandt deres drivkraft og motiv til at indvillige i at blive interviewet.

Minoritetsmænd, var umulige at opnå for SFI seniorforskere, men som de selv overraskende konstaterede en mulighed for mig Men hvorfor det?

Jeg selv er en mand, i modsætning til min kvindelige seniorforsker og jeg fortalte også respondenterne at jeg selv var skilt, da jeg kontaktede dem for interview formål. Dette kan også have betydning eftersom min seniorforsker også påpegede at hun og hendes kvindelige kollega "kan give associationer som fjendtligt indstillede danske kvinder" der repræsenterer eller vækker billeder tilbage til det nederlag respondenterne har følt og stadig føler. De har mistet retten til forældremyndighed og i dette tilfælde også retten til samvær med deres børn. Et billede som jeg naturligvis som mand og en med minoritetsbaggrund ikke giver eller kan give associationer til.

Disse variabler, kan have spillet en rolle i hvad der fik minoritetsmænd til at svare ja til mit tilbud, mens min Seniorforsker oplevede det som en umulighed, at indtræde netop dette terræn. Etniske minoritetsmænd er bærere af en kultur, hvori der ikke skiltes med at man er skilt.

Her betyder det måske noget for respondenterne at han interviewes af en interviewer (jeg selv) der både er fra etnisk minoritet, men også er mand og skilt.

Det andet væsentlige punkt med netop denne respondent er at han følte sig forurettet af den danske stat, da han så eksplicit fik at vide at jeg hverken var repræsentant for den danske stat og at SFI ej var repræsentant for staten det, så opstod der en form for tillid der er nødvendig for en interviewsituation som denne. Således var de smertefulde oplevelser forbundet med at ihukomme at han havde mistet sine børn, ikke forbundet med mig eller SFI som jeg konkret repræsenterede i interviewsituationen.

Substantielle teoretiske betragtninger omkring mit genstandsfelt og kritisk stillingtagen til de teoretiske udsagns rækkevidde

Kritiske refleksioner over mit projektorienterede forløb om "Skilsmissebørn med etnisk minoritetsbaggrund"

Hvis jeg stiller mig selv spørgsmålet om i hvilken grad de teoretiske udsagns rækkevidde rækker vedrørende den såkaldte manglende adgang til særligt mændenes perspektiv? Samt ikke mindst hvordan man i fremtiden kan overkomme denne bias, der eksisterer ift. kvindernes perspektiv? Vil jeg besvare det med følgende argumenter:

1) Misrepræsentation og patologisering af marginaliserede og minoritetsgrupper

Det er jo korrekt at litteraturen nævner at mændene er vanskelige/umulige at rekruttere, men her er det også væsentligt at spørge ind til de årsags sammenhænge der kan være på spil. Mac Areevey og Das påpeger eksempelvis at minoriteter eller marginaliserede grupper oftest er misrepræsenterede, patologiserede eller problematiserede af forskningsprocesser. Her trækker de også på Edward Saids arbejde om "Orientalisme", i særdeleshed, og pointerer og problematiserer måden hvorpå den kolonialistiske magt og kontrol logik, har anskuet og behandlet den koloniserede. Den koloniserede er anskuet som den anden og som den fremmede der skal underlægges kontrol, i kraft af dens underlegenhed og moralske underdanige position. Som en følge af dette er det argumenteret at

strukturer, praksisser, og outcomes, er baseret på en racialiseret og imperialistisk ramme (Jensen, & Lauritsen , 2005; Tuhiwai-Smith, 1999; Young, 1992) . Disse processer har affødt en eksklusion, eller begrænset deltagelse af minoritets erfaringer, og har styrket og vitaliseret stereotyperne. (Mitra, 1998; Moore, 1973). Mikro-interaktions processer er også signifikante i forskning vedrørende minoriteter og marginaliserede grupper og inkluderer temaer som kulturel sensitivitet, inklusion og positionalitet. Sidstnævnte begreb positionalitet, synes jeg fortjener at indgå som selvstændig punkt og som argument nr. 2, hvorfor jeg vil behandle det dybdegående for neden.

Litteraturen identificerer også barrierer som forskeren og minoritetsgrupper står overfor når de vil sikre deres deltagelse i forskningsprocesser. (Fischer & Ragsdale , 2005; Knight et al. , 2004; Yancey et . al 2006; Yu, 2009)

Temaer omkring magtforhold eksisterer i de fleste forskeres møde på feltet, fordi de er politisk indlejret i partikulære kontekster og er funderet via kanaler der opfattes som havende social relevans, såsom eksempelvis formidlingspolitik. (Moore, 1973; Novotny , Scoott & Gibbons, 2001) Større sociale strukturer og mikro dynamikker mellem forskeren og den udforskede skærper magtforhold. (Gottfried, 1996) Magtrelationer tenderer til at være assymetriske men kan adresseres via hensyn til etik , der rummer respekt, nytte, og retfærdighed (US. Departement of Health and Human services 1979) .

Pointen med den fremmedgjorte anden, der er udsat for patologisering og problematisering kan man eksempelvis fortolke sig frem til i datamaterialet og rapporten "Skilsmissebørn med etnisk minoritetsbaggrund". I rapportens s. 150 står der: "*Det gjorde sig for eksempel gældende i Aslans tilfælde. Han var født I Danmark af indvandrede forældre og giftede sig med en pige fra oprindelseslandet. Hun iduviklede en alvorlig emotionel personlighedsforstyrrelse , som kulminerede i en indlæggelse på en psykiatrisk hospitalsafdeling. Aslans hustru valgte derefter at rejse hjem til sit oprindelsesland og efterlod barnet hos Aslan i Danmark. Under hendes sygdomsforløb oplevede Aslan for sin del at stå med et stort ansvar , både for hustruens sygdom og for omsorgen for et lille barn, samtidig med, at han skulle holde sin familie forsørget. Men fremmødt i statsforvaltningen - da separationspapirer og forældremyndighedsspørmålet skulle bringes i orden oplvede han sig ikke desto mindre mistækeliggjort og stigmatiseret som den "dæmoniserede indvandrermand" . Selvom barnets mor havde valgt at forlade danmark , barnet og*

manden , oplevede Aslan sig behandlet som om det var ham der var skyld i hendes forsvinden. Han erindrede dette som stærkt intimiderende." "(Liversage & Ottesen 2014: 150)

I respondenten Aslans tilfælde, kan man tydelig fornemme hans oplevelse af strukturer, praksisser, og outcomes der er baseret på en racialiseret og imperialistisk ramme endvidere at han føler en eksklusion, og mistænkeliggørelse der har rod i stereotypen om "indvandrermanden".

2) Begrebet Positionalitet som led i besvarelsen af spørgsmålene:

I hvilken grad de teoretiske udsagns rækkevidde rækker vedrørende den såkaldte manglende adgang til særligt mændenes perspektiv? Samt ikke mindst hvordan man i fremtiden kan overkomme denne bias, der eksisterer ift. kvindernes perspektiv?

I kapitlet om skilsmisser i bogen om Transnationale ægteskaber: *" The material consisted of 23 woman and 8 men, as men proved far more difficult to recruit. This naturally gives a bias towards a female point of view. "(Liversage A.(2012): Divorce among Turkish immigrants in Denmark. I: K. Charsley (red) : Transnational Marriage : New Perspectives from Europe and beyond. London Routledge, 146-160.*

Dette forhold står i øvrigt også cementeret i flere kilder i litteraturen på området, herunder: *"Der er ret begrænset viden omkring, hvordan det går etniske minoritetsmænd efter en skilsmisse, hvorfor der efterspørges flere undersøgelser med fokus herpå". (Qureshi, 2012; McAreavey and Das, 2013)* Dette skyldes bl.a andet, at det kan være ganske vanskeligt at opnå interviews med fraskilte minoritetsmænd. (Svedin, 1994)

Derudover fremhæver MacAreavey og Das, at de blev udfordret af Gatekeepere, i det de skriver: *"Other Gatekeepers also challenged the potential for bias within my methodology . For example , one gatekeeper, a man in the community , was reluctant to help me because he thought the study was flawed. He suggested I go back to my university and rethink the objectives and methodology of my study : "You should interview divorced men as part of your study as children accounts will be biased towards women as they are closer to their mothers. In divorce both men and women are at fault and you should collect both these accounts." (Personal research notes , September 21, 2005)*

As a response , I consulted the litterature around the concerns posed by this gatekeeper and discussed it further with my supervisor. Mens perspectives on divorce are indeed very limited within the litterature . I decided that incorporating mens accounts was beyond the scope of the study, I resolved however , to explore options for pursuing this alternative line of inquiry in the future and of recognising it as a limitation in my research. (McAreavey & Das 2013)

De ovennævnte forhold udgør en forskningsmæssig skævhed og giver en bias til det kvindelige perspektiv, men udover den videnskabelige begrænsning, denne svaghed rummer rejser det også et spørgsmål om positionalitet og hvad ens position betyder for ens epistemologi?

David Takacs, redegør for positionalitet og epistemologi, hvor han også beskriver:

Hvordan former ens positionalitet, således at man får en biased epistemology?

Sagt med andre ord, hvordan præger det os, at den vi er går faktisk ind og former hvad vi ved om verden? Udfordringen for ethvert menneske er at se udover grænserne for vores eget perspektiv. At sætte sig selv i stand til at identificere antagelser som vi tager for givet som universelle sandheder , men som i virkeligheden er blevet til ved hjælp af vores egen unikke identitet og erfaringer i verden og med verden. Den største del af vores liv, lever vi inde i vores eget hoved i en genbekræftende dialog med os selv. Selv når vi diskuterer så afgørende emner med andre , er det meste af dialogen ikke en dialog, det er en monolog hvor vi arbejder for at overbevise den anden til at adoptere vores synspunkt eller i det mindste forstå vores synspunkt. (Takacs 2003: 27)

Bare det at vi meget simpelt anerkender at vores synspunkt ikke er uundværligt , at vores positionalitet kan skabe bias for vores epistemologi, er i sig selv et spring for mange mennesker. Et spring der kan hjælpe os med at gøre os mere åben for verdens muligheder. Når vi udvikler evnen til at forstå hvordan vi ved, hvad vi netop ved, så åbner vi op for en nøgle til en livslang lærings proces. (Takacs 2003: 28)

Nogle studerende har vanskeligheder med at indføre et afsnit om hvordan deres positionalitet gør at deres epistemologi er biased. Vanskeligheden skyldes, efter deres egen selvfortælling, at de er blevet skolet til at tænke at kendsgerninger opdages, uafhængigt af opdagerens identitet. Således ser de dem selv som unbiased redskaber for afrapportering af kendsgerninger der udledes. Følgelig

er de ikke komfortable med at præsentere dem selv som videns producenter, hvis eget liv tæller med i og som en del af faktisk evidens om verden. (Takacs 2003: 37)

Det er hensigtsmæssigt for enhver videnskabs studerende at vide , at videnskabelig viden er konstrueret og hvordan den videnskabelige proces virker hvis man eksaminerer hvad videnskabsmænd ved, eller hvordan de ved det som de har viden om. Samt at netop disse forhold er formet af videnskabsmandens positionalitet endvidere positionaliteten af dem som har været videnskabsmænd. Således kan man afdække hvorfor bestemte spørgsmål bliver stillet og hvorfor de bliver besvaret , og identificere hvordan værdier er med til at skærpe og præge vores observationer.

Stephan Jay Goulds ”The mismeasure of Man” og Sarah Bluffers ” The woman never Evolved” giver gode eksempler og adgang til at erkende hvordan videnskabsmandens positionalitet har medvirket til at udforme den viden som han selv har produceret. (Takacs 2003: 38)

Uanset hvor de lever og arbejder, så vil studerende komme i kontakt og interaktion med mennesker der har forskellige perspektiver på verden, hvis positionalitet også giver dem en biased epistemologi . Uddannelse kan have en kritisk betydning ift. At hjælpe studerende så de kan fungere mest muligt produktiv og optimalt i de miljøer de færdes i. Dette betyder så at man er villige til at lytte for at lære, med et åbent sind og hjerte lære at respektere på forskellige måder at anskue verden på, som er affødt af forskellige identiteter og erfaringer, og at lære at undersøge og genundersøge vores egen verdensanskuelse.(Takacs 2003: 38)

At være villig til at lytte for at lære og have en indgangsvinkel til verden med et åbent sind, forudsætter naturligvis at der er nogen der er villige til at fortælle deres historie. I dette tilfælde med skilsmisse blandt etniske minoriteter, kniber det stadigvæk anno 2014, at få mændene i tale:

I Rapporten udarbejdet af Anika Liversage og Mai Heide Ottesen i 2014 med titlen "Skilsmissebørn med minoritetsbaggrund" står der på s. 58 følgende: "*Vores erfaringer med fra tidligere undersøgelser er , at det for det første , generelt er svært at rekruttere socialt udsatte individer til videnskabelige undersøgelser. For det andet er det vanskeligt at få folk til at at medvirke når emnet , det undersøges , er behæftet med socialt stigma. Begge dele kan til en hvis*

grad siges at være gældende for denne undersøgelses emne..... Rekrutteringen var en omstændelig og langvarig proces og viste sig også at være endnu mere omstændelig, end vi ellers havde erfaringer med. Den Involverede mange interviewaftaler, som ikke blev til noget, aftaler ,d er gik i vasken, og døre , der var lukkede , når interviewerens dukkede op. Særligt vanskeligt var det at rekruttere ; lysten til at deltage i undersøgelsen viste sig her at være yderst begrænset"(Liversage & Ottesen, 2014: 59)

Dette bringer så et nyt begreb på banen, nemlig Gatekeepere og hvorvidt de kan bygge bro mellem forskningen og de etniske minoritetsmænd?

3) Brugen af Gatekeepere for at få adgang til forskning i minoritetsgrupper

Den effektive og hensigtsmæssige brug af Gatekeepere: Som Gatekeeper mærkede jeg at tillid var central i hele processen og at tillid betyder ret meget at i netop dette sensitive emne, således at interviewpersonen kan føle sig sikker på at ærindet ikke er at påføre smerte til personens smerter. Eller skade ham på anden måde men formålet alene er at bruge datamaterialet til forskningsformål.

I litteraturen findes der mangfoldige teoretiseringer over Gatekeeperens betydning og rolle i social forskning. Eksempelvis påpeges, at en sensitiv og meningsfuld adgang til minoritetsgrupper med formål om at udforske, forudsættes det at man har relevante gatekeepere der fungerer som vigtige mediatorer. (Eide & Allan , 2005).

Dernæst påpeger de Laine at Gatekeepere kontrollere adgang til en partikulær minoritetsgruppe eller institution, til sådan en grad at forskere er afhængige af deres input. Endvidere at det er alment anerkendt at Gatekeepere spiller en vigtig rolle i hvordan udforskningen af feltet udformes. (De laine, 2000) ydermere at dette gør sig i højere grad gældende for minoritetsgrupper der ikke har tillid til mainstream forskning, eller ift. miljøer som sjældent høres, eller for forskning der angår særligt sensitive subjekter. (Eide & Allan, 2005; Knight et al. , 2004; Yancey et. al 2006) Gatekeepere har magten til at forbyde adgang for forskeren og de kan også influere hvorvidt individer indtræder eller udtræder af en research proces. Via at forhandle direkte med deltagere i forskningen , kan gatekeepere øge hastigheden i en rekrutteringsproces. (de Laine, 2000). Derudover kan de ved at optræde som kulturelle mediatorer eller brobyggere , hjælpe forskeren til

at blive mere kulturel kompetent. Ikke desto mindre kan Gatekeepere også agere garanten for forskerens legitimitet og omdømme i minoritetsgruppen og ultimativt set også spare forskeren for tid og ressourcer. (de Laine 2000; Whyte, 1993).

Metodiske refleksioner over vanskelighederne ved at rekruttere interviewpersoner til skilsmisseprojekt der involverer etniske minoriteter

Ovenstående mangefacetterede rollebeskrivelse vedr. Gatekeeperen er vigtig at have in mente og giver god mening når forskningsobjektet er sensitivt som skilsmisse blandt etniske minoriteter og når forskningssubjektet har været så vanskelig at rekruttere som særligt mændene har været.

Hvad der ifølge min Seniorforsker var en umulig opgave for SFI, viste sig alligevel at være en ganske mulig opgave, via funktionen jeg påtog mig som Gatekeeper.

Min seniorforsker påpegede blandt flere faktorer at der kunne være noget om social klasseskel der lægger til hinder for deres manglende mulighed for at indtræde det felt, som jeg fik åbnet op.

Herunder nævnte min seniorforsker, eksempelvis at SFI ikke var løbet ind i samme problemer med adgang til en anden tilsvarende målgruppe. SFI kørte samtidig en parallel undersøgelse af skilsmisser blandt majoritetsbefolkningen og der var det nemmere og hurtigere at få adgang til ”Danske middelklasse” og den type af både kvindelige og mandlige respondenter i.

Det kan således være blandt faktorerne at jeg (som individ med baggrund i en etnisk minoritet) ikke fremkalder de samme associationer som mine kollegaer fra SFI gør når de henvender sig til etniske minoritetsmænd. Tværtimod fremkalder jeg muligvis "Han er en af os" følelsen. En af respondenterne (skilt mand der føler sig uretfærdig behandlet af Staten- (han har ikke set hans børn i 5 år fordi hans ekskone har fået statens opbakning) fremhævede under interviewet følgende ” *SFI er ikke en del af staten*” vel? Til dette svarede jeg nej! og endvidere SFI er en uafhængig forskningsinstitution. Hvilket viser det sensitive forhold, der er på tale når man som Gatekeeper

skal tænke på de associationer der vækkes under en rekrutteringsproces til et emne om skilsmisse blandt minoriteter.

Skilsmisse blandt etniske minoriteter repræsenterer signifikante temaer forbundet med stigma og har en inter-generationel effekt på skilte familier. Dette ved jeg dels fordi jeg selv er barn af et forældrepar der er skilt og der har etnisk minoritetsbaggrund, samt også fordi jeg selv er skilt. Dernæst viser studier af eksempelvis skilsmisse blandt Britiske-indere det samme mønster af stigma. (Das, 2011).

Oplevelsen af stigma var tydeligt på spil hos eksempelvis den Marokkanske mand jeg interviewede. Han udlagde dette eksplicit og kom ind på følelsen af skam og sagde at det betragtes i nogle familier som en skam at blive skilt. Således fremhævede den marokkanske respondent ” At han følte lidt skam over at han var den eneste og første i sin familie der var blevet skilt”. Der lægger et normativt syn til grund for disse følelser, ”ægteskab indgås som livslangt forhold og at skilsmisse er et onde”. Skilsmisse er ikke noget ønskeligt eller noget der forløber ubemærket socialt set, tværtimod skaber det "ridser i lakken" hvad angår social anseelse blandt venner og familie. Der er processer af stigma forbundet med skilsmisse, følelser af skam og sociale dynamikker som manglende accept af ægtefællernes valg af skilsmisse. Selv om skilsmisse som en situation potentielt vælges som en løsningsstrategi for de problematikker man måtte have eller som en udvej for den ulykke man oplever i et ægteskab, er skilsmisse ildeset blandt etniske minoriteter. Graden af afvisning eller styrken af manglende accept af skilsmisse kan variere, men fælles er den normative holdning imod skilsmisse. Konklusionen fra rapporten "Skilsmissebørn med etnisk minoritetsbaggrund" der udkommer i 2014 fra SFI, fremhæver også i sin komparativ mellem majoritet og minoritetsbefolkningen, at der ikke findes en "skilsmissekultur" blandt etniske minoriteter.

Med Goffmans termer er der tale om et stigma- i den forstand at der er tale om et individ hvis situation diskvalificerer ham fra fuld social accept. (Goffman, 1963: 9) Endvidere fremhæver Goffman at den normale og den stigmatiserede ikke er personer, men der er mere tale om perspektiver der er genereret i sociale situationer. (Goffman, 1963: 164)

I min marokkanske interviewpersons udmelding om følelsen af skam af at være den første der er skilt, er der et vink til Goffmans termer. Der er en antydning af de sociale dynamikker der træder i kraft som Goffman kalder den skamfulde afvigelse. Den stigmatiserede persons livssituation opstår af afvigelsen (her skilsmissen). Dette afføder et perspektiv på den skilte som en person med een iboende moralsk brist eller karaktertræk. Som følge af dette perspektiv, placeres den stigmatiserede

i opposition til den normale. Den normale er her den som fastholder ægteskabet og som derfor netop opretholder og repræsenterer den "gyldige" sociale norm. (Goffman, 1963: 164)

Mønsteret med Stigma skinner også igennem i rapporten "Skilsmissebørn med etnisk minoritetsbaggrund" hvor temaet i flere afsnit begrebsliggøres vedrørende mødres oplevelser, og stigmas eksistens fremstår dermed som et strukturelt vilkår der gælder begge køn. Således står der under afsnittet " FRASKILTE MØDRES OPLEVELSE AF STIGMA OG UDSTØDELSE på s. 162 følgende" *Fra flere informanter, hørte vi , at de havde haft negative oplevelser efter at være blevet skilt, fordi der blev set ned på dem,. Et grelt eksempel hørte vi om fra den 25 årige Shada, som fortalte om tiden efter hendes mor - der ifølge Shada som en af de første i hendes etniske minoritetsmiljø blevet skilt midt i 1990`erne: "Vi gik fx. aldrig ud på Nørrebrogade, (fordi der boede mange fra samme etniske minoritetsgruppe) vi skulle ikke støde ind i nogen. Der var blikke og folk kunne hviske eller sige noget hvis vi stod i Netto eller ved grønthandleren ... Min mor havde slet ikke nogen veninder . Og det undrer jeg mig over nu , men hun havde kun een , og det var i skjul . Fordi der var ikke nogen som turde se hende på det tidspunkt , pga. deres mænd . Så jeg tror helt sikkert , at min mor har kunnet mærke (det negative ved at være skilt) rigtig meget. Hun har også kunnet mærke det på min storesøster , som ikke talte med hende . Min storesøster syntes det var forkert at min mor, at hun var blevet skilt , selvom hun kendte til volden og selv var blevet slået som yngre. Men man blev ikke skilt selvom (storesøsteren) også er født og opvokset her og har set og oplevet det på sin egen krop... Og sjovt nok er hun selv blevet skilt to gange idag. Fra sin hverdag i dag fortalte en anden kvinde , Farrah, om hvordan hun også havde mistet sin kontakt til vigtige veninder (alle med etnisk minoritetsbaggrund) , efter at hun var blevet skilt fra sin mand." "(Liversage & Ottesen, 2014: 163ff)*

Metodiske Betragtninger omkring en eller flere metoder jeg bragte i anvendelse herunder deres svagheder og styrker

Set i bakspejlet lykkedes det relativt nemt for mig som Gatekeeper at rekruttere interviewpersoner på endda meget kort tid. Jeg havde alene afsat den tid som mine øvrige praktikopgaver tillod mig. Det var således ikke den mest prioriterede opgave. Med denne pointe ville jeg fremhæve at min fornemmelse er at havde jeg fået til opgave , af min seniorforsker, at opprioritere netop denne

opgave så kunne det sagtens havde medført mange flere interviewaftaler. Jeg havde tværtimod også fået tildelt positionen som sekretær og ansvarlig for organisering af den 17.NMR konference der ville foregå på KUA 13-14-15 August, hvilket jeg vil uddybe i næste afsnit. Således blev det til 4 etablerede aftaler (foruden to med mig selv), hvoraf 3 af dem blev gennemført og een blev aflyst på initiativ fra os, og af etiske hensyn. Dette forhold kan man reflektivt skrive på styrkesiden ift. at bruge relevante Gatekeepere med adgang til minoritetsmiljøer til fremtidig forskningsbrug. Er der så svagheder forbundet med brugen af Gatekeepere som mig i denne henseende? Kan der være forhold jeg ikke blev oplyst om fordi jeg muligvis blev anskuet som en insider, der allerede ved om disse forhold? Jeg har gået og tænkt på dette spørgsmål, men det er lidt vanskeligt at tage stilling til, fordi hvordan skal jeg vide om interviewpersonerne tilbageholder oplysninger fra mig, når og hvis de netop tilbageholder dem? Hvordan skal jeg vide om der var forhold de ville havde sagt til en forsker de ikke anskuer på samme måde som de anskuer mig, hvis de netop ikke ekspliciterer det?

Sammenfattende

Som tidligere nævnt er der begrænsninger, probelmatikker og vanskeligheder i forskningen der vedrører marginale grupper og minoriteter. Så længe forskere reflekterer over de udfordringer der er forbundet med denne type forskning kan de adoptere strategier der kan hjælpe dem med at opbygge tillid og harmoni og dermed overkomme nogle af de tidligere fremhævede begrænsninger der blev identificeret i forskningen vedrørende marginale grupper. Denne refleksion fører til en dybere forståelse forskning og i forlængelse af Said, udfordrer den det man kan kalde den ortodokse tilgang til at udøve forskning. Her kan forskerne også med fordel anvende hensigtsmæssige Gatekeepere der kan åbne op for døre der ellers virker lukkede.

Det man skal være opmærksom på i denne type social forskning er at Gatekeepere har en interesse i at vedligeholde deres troværdighed i deres eget bagland og ikke ønsker at deres relationer i deres bagland bliver negativt påvirket pga. den forskning der er igang. De etiske bekymringer som deltagerne besidder kan oftest blive italesat og repræsenteret af Gatekeeperne , der er respekterede medlemmer af de respektive miljøer eller minoritetsgrupper de har rødder i. Her er det vigtigt at forskerne forstår implikationerne af de forhandlinger de foretager med Gatekeeperne om adgang til miljøet. Netop fordi at tillidsforholdet mellem forskerne og gatekeeperne er en kritisk faktor i forskningen. Gatekeeperne er ultimativt set i den position hvor

de både kan indsnævre adgangen men også give ubegrænset adgang til miljøet med potentielle deltagere.

I denne sammenhæng har forskeren brug for hvad Flyvebjerg kalder "Phronesis". Flyvebjerg argumenterer for at spørgsmål om værdier og magt behøver med forsigtighed at blive vurderet af forskeren, via udøvelsen af det han kalder kritisk dømmekraft eller phronesis, der bidrager til etisk forskning. Han skriver: "*Phronesis kræver interaktion mellem det almene og konkrete, det forudsætter refleksivitet, dømmekraft, og korrekte valg. Mere end alt andet så kræver det erfaring og rutine. Flyvebjerg trækker på Aristoteles og konkluderer at Phronesis rummer en "situationsbestemt etik". (Flyvebjerg 2001)*

Det sidste og meget praktiske projektorienterede forløb jeg var tilknyttet- organisering af NMR Konferencen

En arbejdsplads som SFI, kan på mange måde sammenlignes med livet der er fyldt med overraskelser, forstået på den måde at man aldrig ved hvad morgendagen bringer. Sådan var det stort set også med SFI. Eller sagt andre ord, eller sammenlignet med anden metafor nemlig Mills metafor er livet som en "fælde" hvilket også kan appliceres over SFI. Da jeg var til praktiksamtale med min seniorforsker i November 2013, lød alting idyllisk og fastlagt indenfor den ramme vi blev enige om jeg skulle arbejde med de projekter jeg tidligere beskrev i rapporten. Men da jeg startede i februar 2014, var den første besked jeg fik at vide, " Livet er fyldt med overraskelser, og tingene går ikke altid som vi ønsker det" og så kom resten af beskeden ellers....

I praktikaftalen var det ikke meningen at jeg alene skulle stå for et ansvar som sekretær og hovedansvarlig for en NMR konference (Det står Nordic Migration Research). Den 17. af sin slags og der i år skulle foregå på KUA i København, mens det tidligere havde været i Oslo eller Helsinki mm. Tværtimod var det min Seniorforskers ord at de netop havde hyret en med p.h.d stipendiat til den opgave, men sådan skulle det ikke gå. Personen med p.h.d baggrund hoppede fra af en ukendt årsag, og tilbage stod jeg med tilbuddet. Siger man nej til en opgave som praktikant? Det kan man godt, og med god samvittighed kan man referere til den aftale man har indgået. Jeg kunne godt have sagt nej, men da jeg af natur kan lide udfordringer så takkede jeg ja til opgaven.

Min arbejdsopgaver bestod af følgende:

Eftersom at jeg fik tildelt opgaven som sekretær og ansvarlig på d. 17 NMR Konference i København, stod jeg bogstaveligt talt for alt hvad en sekretær ellers står for. Jeg var underlagt en kommunikations og kommandolinje hvor jeg var tilknyttet en styregruppe der bestod af en forskergruppe på 5 personer. Disse kunne jeg henvende mig til men kun i det tilfælde hvor jeg selv var i tvivl om hvad der skulle gøres eller svares, sådan forløb praksis ihvertfald. Jeg udførte opgaverne og refererede til dem undervejs hvis der var noget jeg var i tvivl om. Mine opgaver bestod af:

1) Jeg skulle kommunikere med og planlægge ankomsten af Keynotespeakers som Thomas Hylland Eriksen, Claudia Strauss m.flere. Herunder deres deltagelse i respektive workshops som talere, og flybilletter, hotelophold, særlige ønsker til konference middagen mm.

2) Organisere og samarbejde med styregruppen om planlægningen af de ca. 43 workshops, og herunder placeringen af de ca. 231 papers ind under de relevante workshops.

3)Facilitering af processen med hvilke papers, der godkendes og hvilke der afvises, i samarbejde med workshops indehaverne og i kommunikation med dem,

4) Oprettelsen af overblik dokumenter i Excel og lave en gruppekontakt mappe bestående af a) Workshopejere, og b) Godkendte paperownere med henblik på nemmere fælles kommunikation.

5) At rekruttere og opbygge et studenterteam på omkring 14 studerende. Dette med henblik på at de skal hjælpe til med den fysiske organisering, de fysiske opgaver på konferencedagene, såsom: Skilte, plakater, teknik, modtagelse af gæster og alt andet praktisk tilbehør og nødvendigt for at få en konference til at fungere vellykket.

6) At få studenterteamet til at sørge for de 14 lokaler er velforberedte og teknisk fungerende eftersom at der skal køre 14 workshops i 14 lokaler samtidigt.

Redegørelse af det samlede faglige udbytte og de erhvervede færdigheder

Yakup har du forslag til hvad jeg kan fremhæve her? Jeg håber på din hjælp brother:)